

Huszonöt éves a Tiszatáj

Csendesen, de nem észrevétlenül ünnepli a *Tiszatáj* Magáról a jubileumról, arról, hogy 1947 márciusában megjelent Szegeden egy folyóirat, amelyről akkor úgy látszott, három számnál semmivel sem bírja tovább, az új, márciusi számban mindössze egy kurzívval szedett oldal beszél. De a szám összeállítása annyira igényes és színvonalas, annyira helyi, szegedi, hogy nyilvánvaló: szerkesztői ünnepi számra gondoltak.

Nem kell magyarázni, a *Tiszatáj* jubileuma megérdemli az ünneplést, a pillanatnyi megállást. Mert ahogyan az emlékező cikk mondja: „A *Tiszatáj* huszonöt évfolyamának tartalma, ha részletekben nem is mindig hitelesen, de összképét tekintve tükrözi a társadalmi valóság alakulását... A folyóirat negyedszázada összefonódott felszabadulás utáni életünkkel.” Végül is ebben van Szeged irodalmi folyóiratának igazi jelentősége, s nyilván ezért is maradhatott fenn negyedszázadon át.

Hogy valóban ünnepi összeállításról van szó, csak néhány név az új számból: Simai Mihály, Veress Miklós, Szepesi Attila, s a prózáiról: Mocsár Gábor, Tóth Béla, Fenékel Judit, Bárdos Pál és Annus József. Mindannyian a mai szegedi szépirodalom reprezentánsai.

Simaitól öt szép verset olvashatunk, köztük a szoltáros *Kezek*-et, Veress Miklóstól három, Szepesi Attila két verssel, a *Három jamezzszettel* és a *Bartalis* cíművel szerepel. Tóth Béla *Kicsi világ* című elbeszélése — mint az író legtöbb alkotása — egy egész élet anyagát öleli föl, s most sem akármilyen életét. Hőse egy dél-amerikai disszidálásból hazatért haj-

dani parasztleány, akivel csupa rikítóan furcsa és kalandos dolog esik meg, Átokházától egészen Brazíliáig. A sok epizód majdnem szétfeszíti az írást, ám a Kicsi világot szoros kötélek tartják össze, a főhős személye és a szilárd, zárt kompozíció. Mocsár Gábor elbeszélése itthon, hazai környezetben, az író szülőföldjén, valahol a Debrecen környéki tanyavilágban játszódik a régi világban. Főhőse egy parasztember, akit felesége elbeszéléseiből ismerünk meg, és aki minden erővel ki szeretné törni nyomorúságos világából. Lovakkal, dinnyével kupecdik, pénzért kutyákat idomít és vadászik is, de hát ezek a módzerek — és persze a többi sem — nem alkalmas a kiemelkedésre. Annus József *Csordapásztorok* címmel valamiféle nomád pásztorvilágba visz. Írásának problematikája azonban nagyon is mai: a hős és a hatalom, a hős és a közösség viszonya. Fenékel Judit *Katzenjammer* címmel egy lefelé hulló emberi sorsról készített pillanatfelvételt; folytatását az olvasó kitalálhatja. Bárdos Pál *Dávid király* című novellájában a prágai Rabbi Löwről mond el egy humanista szellemű történetet.

A *Hazai Tükrök* rovatban Fekete Gyula *Eljünk magunknak?* címmel izgalmas dokumentumokat közöl az anyaság társadalmi megbecsüléséről. A rovat másik írása, Kovács Zoltán *Hullámvölgyből hullám-völgybe* című tanulmánya tovább folytatja és mélyíti a Fekete Gyula cikkében felvetett gondolatot.

Megemlékezik még a folyóirat Janus Pannonius halálának 500. évfordulójáról, s gazdag kritikai rovat értékeli a könyv-újdonságokat.

Nem hiánycikk többé a névnap

Kezdetben volt a Gergely-naptár, amelyben nagyjából annyi névnap van feltüntetve, mint ahány nap adódik az évben. Csak hogy jóval több név van forgalomban ennél, s a ritkábban előforduló nevek tulajdonosai is számot tartanak névnapj föl-köszöntésére.

Ennek az ellentmondásnak a megoldásáról kérdeztük meg Balla Gizella szerkesztőt, aki a *Gondolat* Kiadó „naptárfelelőse”.

— Amikor a *Gondolat* átvette a naptárkiadást, valóban sokan nem találták meg nevüket a naptárban. A hozzáuk érkezett számos panasz orvoslására néhány évvel ezelőtt elhatároztuk, hogy a zsebnaptárak elején külön névnapjegyzéket adunk, s ebben a terjedelem adta lehetőségek között feltüntetjük a ritkább utóneveket is — mondotta Balla Gizella.

— Ezt a bővített jegyzéket kiegészítették-e az idén az elmúlt év végén megjelent Ladó-féle „Magyar utónévkönyv” zsebnaptárakban

eddig nem szereplő névanyagával is? — hangzott a következő kérdés.

— A naptárainkban szereplő neveket helyesírás szempontjából az utónévkönyv frászmódja szerint módosítottuk, de a névsorba felvett nevek mennyiségén nem változtattunk — mondotta.

A helyzet tehát pillanatnyilag az, hogy aki a Gergely-naptárban, illetve a zsebnaptárban nem találja a nevét, az nem kénytelen valami hasonló hangzású név tulajdonosaihoz csatlakozni, hanem előveheti a *Ladó-könyvet* és abban 1827 női és férfinevet talál napra besorolva (ebből 895 női és 932 a férfiné).

Névnaphoz jutottak az utónévkönyv jóvoltából például az Agáták, akiknek a január 11-ét adták, az Alexandrák két névnapjal, az Alexakéknak mostantól: március és május 18-ával. Névnaptár kapott minden

Anetté, Angyalka is. Nem volt névnapjuk az Anitáknak sem, pedig az utónévkönyv lezárásáig elkészült legutolsó kimutatás szerint 374 kislány kapta egy év alatt ezt a mostanában divattossá vált nevet. Megtalálják a névnapjukat ezenkívül az Annamariák, a Deborák, lesz névnapja Bulla Elmának, Honthy Hannának, Békés Itálnak. Az első tavaszi napra, március 21-re került Révész Napsugár grafikusművész és a többi Napsugárka névnapja, az Őszikek pedig szeptember 23-ra tettek. Most kaptak névnaptár a Gitták, Glóriák, Irinák, Kittik, Lejlák, Romolák, Olimpiák, Stellák és Tildák is. A férfiak közül új névnapos lett Ábris és Alán, Bács pedig nem kevesebb, mint négy (!) névnaptár kapott egyszerre. Megoldották a Bazilik, Igorok, Ivorok, Kezék, Maximok, Pelbártok, Rodionok, problémáját is. A lapok kulturális rovataiban mostanában találkoztunk Hajdú Ráfi névvel. Ezt a ritka utónevet október 25-re tették. Augusztus 1-én van a virágnap. Erre a napra tették a virágnevet, Boglárka, Pálma, stb.) nevét.

Mérlegzáró közgyűlés a szűcsipari szövetkezetben

A Szegedi Szűcsipari Ktsz. taglétszáma tegnap délután tartotta mérlegzáró közgyűlését, a Szeged-étteremben. Jó eredményekről adhatott számot a szövetkezet elnöke: tavaly 12 millió 593 ezer forint értékű termeltek, 3,5 százalékkal többet az 1970-esnél. A termelési költség 8,5 százalékkal nőtt, az első sorban új gépek beállítása, műszaki intézkedések révén. Különösen sokat jelentett a közös műhelyek számára azoknak az úgynevezett hússzolgálatoknak a beállítása, melyeket a vad- és juhok-rók feldolgozására alkalmaz-

Mindenki fóruma

Mit? Miért? Nem? Mi? Hogyan? Miből? Mikor? Miért? VALASZOK A TANÁCSSTAGOK BESZÁMOLÓIN ELHANGZOTT KÉRDÉSEKRE

A városfejlesztés a városrendezés ismétlődő és új kérdések állandó forrása. Hiszen minden terv változik az idők folyamán — vagy mert jobb megoldás ígérkezik, vagy mert az anyagi lehetőségek követelik a módosítást. Újabban az építőipari kapacitás is főszerpre lépett a tervek sorsában. Tölgyesi Béla, a városi tanács építési és közlekedési osztályának vezetője és Takács Máté városi főépítész válaszol a tanácsstag-beszámolókon elhangzott, e témakörbe tartozó kérdésekre.

Hét variáció az új hídra

— Az építési osztály 1971-ben megrendelte a szegedi, második Tisza-híd tanulmányi tervét, amely az idén márciusban készül el. A híd végleges formáját ennek alapján lehet majd kiválasztani.

— A kivitelező vállalat 1974 második felében fog a munkához, miután a kiviteli tervek 1974 első negyedére készülnek el. A negyedik öt éves tervben tehát nekikezdenek a nagy munkának, hogy az ötödikben befejezhessék. 1978-ig tehát az új híd bizonyosan elkészül.

A tanulmányi munkába bepillantása van a város építészének. Megtoldhatjuk hát a kérdéseket: milyen elgondolások vezérik a tervezőket?

— Hét variáción munkálkodnak a tervezők, melyek magukba foglalják a hídfeljárót és a pályaszerkezetet. Közöttük van egyoldalú pillérrel kábel, feszített beton, vasbeton szerkezet és vegyes — acél és beton — szerkezet. A híd formáját nemcsak esztétikai megfontolások döntenek el, hanem az is, hogy milyen szerkezethez van hazai kivitelezői kapacitás.

— Mi úgy érezzük, hogy a városképhez legjobban egy felsőpályás, a Tiszát szépen átívelő szerkezet illenék, nem pedig óriási pilonokkal emelkedő kábel szerkezet.

Ezek a pilonok igen drasztikusan hatnának az alföldi környezetben.

— A kivitelező is inkább hajlik a vegyes, beton-acél szerkezetű híd építésére. Olyan híd, amely esztétikailag legmutatóssabb lenne, csak több mederpillérrel nyugodhatna, ez viszont az árullámok miatt nem követhető. Ezért valószínűleg kompromisszumos műszaki megoldás születik.

— A felsőpályás, feszített betonszerkezet körülbelül 7 méteres magasságra megy a pillérek felül, vagyis ilyen távolság lenne a pillérek és az útpálya között.

A partfal jövője

A Lenin körút két vége közötti árvízvédelmi mű, a belvárosi partfal újjáépítésének szükségessége, az 1970. évi nagy árvíz után vált ismertté és halaszthatatlanná. A híddal együtt teljesen új arculatot ad ez az építmény a Tisza belvárosi kanyarulatának. Milyen is lesz, milyen is lehet a kedvelt Tisza-part? — kérdezik mindenfelől.

— Az építkezés beruházási programja már készült. Ez magába foglalja a partfal és egy alsórakparti út építési tervét. Ez az út a város belső úthálózatához négy helyen fog csatlakozni: a Vaspálya utca folytatásában, a Lenin körút mindkét végén és a Roosevelt téren, a jelenlegi híd déli oldalán. Így a mostani — északi oldali — feljáró megszűnik. Érdekesége az alsórakparti útnak, hogy úgy képezik ki: szükség esetén később az új hídig meg lehessen majd hosszabbítani. Ez az út természetesen a belvárosi forgalmat, alkalmas lesz a vízi létesítmények kiszolgálására, és a belvárosi gépkocsiparkolási gondokon is enyhít.

— A talajtani vizsgálatok szerint csak óriási költség lehetne meredek partfalat építeni, ezért lépcsőzetes, a pesti Duna-parthoz hasonló kiképzés lehetséges. Ez azt jelenti, hogy a Móra-

parkot keskenyíteni kell, helyenként mintegy 10–12 méterrel. A tervek készítése során kísérlet történt arra, hogy a lépcsősort meg-szakításokkal építhessük ki, így ne folyamatosan vegyünk el a parkból, bástyákkal, pihenőkkel a jelenlegi partfallal térjünk vissza helyenként, azonban a költségeket ez a megoldás megkétszerezné. A költség viszont amúgyis 200 millió forintba becsülhető.

— A munkához 1973-ban kezdenek hozzá, az ATIVI-ZIG és a tanács finanszírozásával.

Milyen lesz a hídfő?

A Római körút és környéke képezi majd az új hídfőt, a szegedi oldalon. Erdéklődnek az emberek a szanalási határozatról is, és az új hídfő építészeti kiképzéséről is.

— A szanalásokra pontos választ még nem lehet adni, hiszen a különböző hídfő építési variációk más-más közlekedési csomópont kiképzést követelnek, más-más a területi igényük. 1974-re még csak a felvonuláshoz szükséges terület igénybevétele lesz aktuális, de ennek határai is csak a kiviteli terv ismeretében vonhatók meg.

— A hídfő mindkét oldalára elkészült a rendezési terv. Főként közép-magas épületeket tartalmaz, de ez sem vonatkoztatható el a híd formájától. A tervet ahhoz kell igazítani. Hiszen ha például mégis kábelhíd épülne, a hatalmas pilonok mellett közép-magas házakkal zavaros kép keletkezne. A közép-magas házakat ez esetben távolabbra kellene építeni, hogy a pilonok is érvényesüljenek. Felsőpályás, feszített vasbeton hídfő variációja esetén a mostani beépítési terv megfelel. Egy magasház — 18–20 emeletes, kör alakú építmény — is szerepel a szegedi hídfőben.

Római katolikus püspökök kinevezése és eskütétele

VI. Pál pápa — korukra és egészségügyi állapotukra tekintettel — Kovács Sándort szombathelyi megyés püspöki és dr. Klempa Sándort veszprémi apostoli kormányzó alól felmentette. Egyidejűleg dr. Fábián

Árpádot, a római pápai magyar egyházi intézet igazgatóját c. püspökké és szombathelyi apostoli kormányzóvá, dr. Lékai László bádacsontyomai plébánost c. püspökké és veszprémi apostoli kormányzóvá, dr. Klempa Sándort c. püspökké, Kádár László egri érseki titkár veszprémi segédpüspökké és dr. Endrey Mihály c. püspököt pécsi segédpüspökké nevezte ki.

A felmentésekhez, illetve kinevezésekhez a Népköztársaság Elnöki Tanácsa az 1957. évi 22. számú törvényerejű rendelet alapján az előzetes hozzájárulást megadta.

Az újonnan kinevezett püspökök pénteken esküt tettek Losonczy Pál, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke előtt, a Magyar Népköztársaság és annak alkotmányára. Az eskütelétnél jelen volt Csaterki Lajos, az Elnöki Tanács titkára, Miklós Imre államtitkár, az Állami Egyháziügyi Hivatal elnöke és dr. Ijjas József kalocsai érsek, a magyar katolikus püspöki kar elnöke.

Az Elnöki Tanács elnökének üdvözlő szavai után dr. Endrey Mihály pécsi segédpüspök szolt az eskütevők nevében.

Bemutatkozik a műanyag ház

Tegnap, péntek délelőtt Kelenhegyi Emil, az OKISZ elnökhelyettese és dr. Gabos György, az Építőipari Tudományos Egyesület főtákarasajtótájékoztatót tartott az építőipari szövetkezetek működéséről, feladatairól.

A szövetkezetek negyedik öt éves tervükben az előző időszak 20 milliárd forint teljesítésénél 50 százalékkal többel.

30 milliárd forintos munkafeladat végrehajtásával számolnak.

Ennek 65 százaléka új létesítmény, 35 százaléka épületfenntartási munka. Az ipari szövetkezetek VI. kongresszusának határozata szerint 10 ezerrel több lakás felépítésével segítik az építőipar negyedik öt éves tervének végrehajtását.

A fejlesztési feladatokról szólva Kelenhegyi Emil egyebek közt elmondta, hogy elkészült a balatonkeneseli Sirály Ktsz.-nél

az első magyar műanyag kísérleti ház.

Előreláthatólag áprilisban mutatják be a szövetkezeti szakembereknek. (MTI)

Lakosság részére harisnyaszem-felszedés, gombbehúzás,

bútor védőhuzat és autóhuzat varrás, endlízis, elő-rajzolás, ágynemű- és ruhahímzés, **közületek részére versenyzászlók, brigádzászlók, nemzeti zászlók hímzése és készítése**

rövid határidőre, kifogástalan kivitelben a

Szegedi Háziipari Szövetkezet kézimunkaboltjában, Lenin krt. 38. sz. alatt, Centrum Aruházal szemben.

Az előzőkhez hasonló rendszerben (vállalati költségen)

TEHERGÉPJÁRMŰ-VEZETŐI TANFOLYAMOT

és legalább két éves gyakorlattal rendelkező tehergépjármű-vezetőknek

AUTÓBUSZVEZETŐI TANFOLYAMOT SZERVEZÜNK SZEGEDEN.

A tanfolyam időjére fizetést biztosítunk. Kezdőknek személy- és tehergépjármű-vezetői engedély megszerzését tesszük lehetővé.

Jelentkezés:

VOLÁN 10. sz. VÁLLALAT, SZEGED, Bakay Nándor u. 48., I. e. 17., Hódmezővásárhely, Lenin u. 33., Szentes, Makó, Csongrád főnökségen, valamint Kistelek kirendeltségen.

xS 370 127